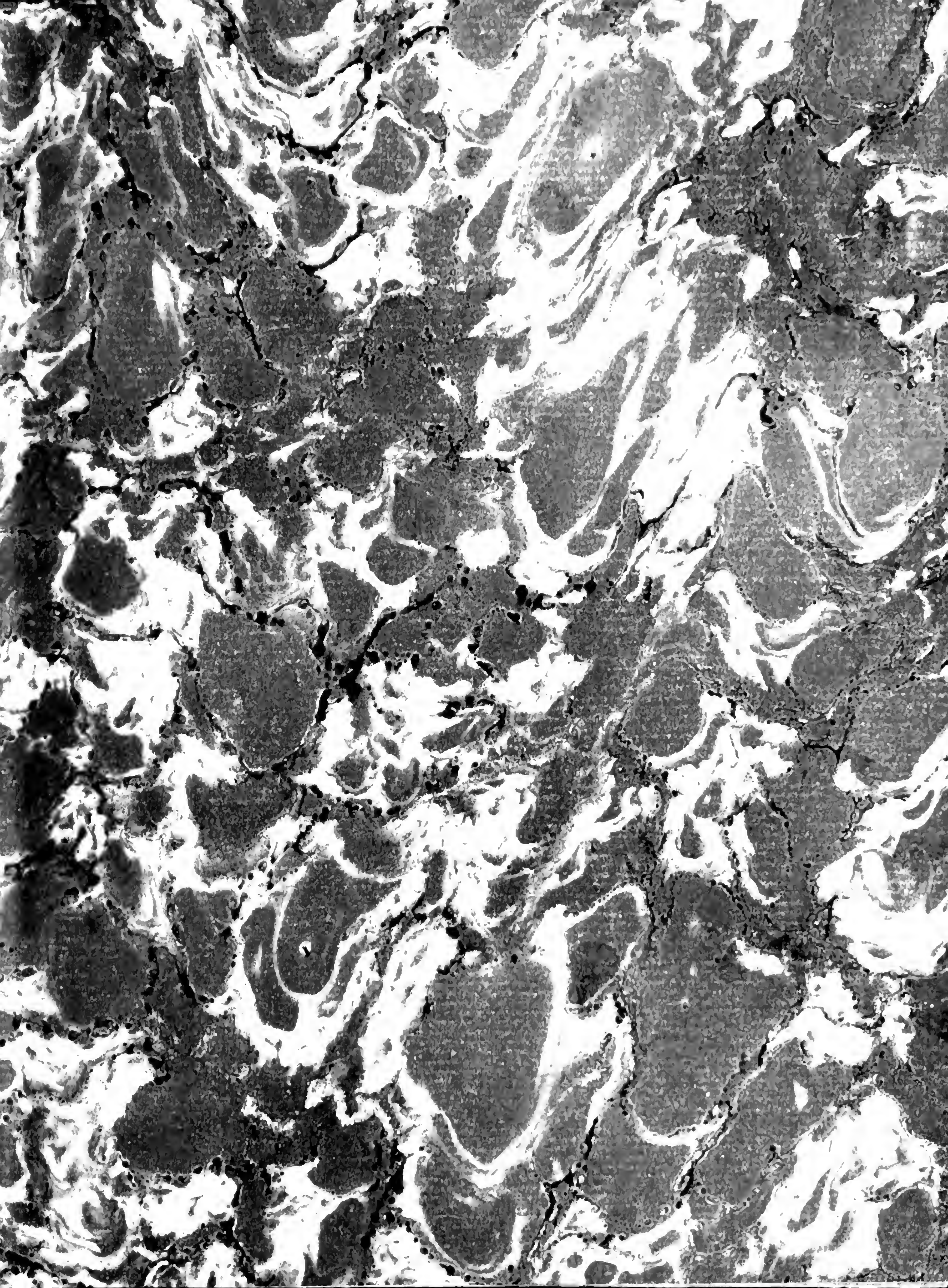

COPYE

VANDE

Resolutie van de Heeren Burghemeesters ende Raden tot Amsterdam

Op't stuck vande

WEST-INDISCHE COMPAGNIE.

Genomen in Augus. 1649.

Tot UYTRECHT,

Gedruct by IAN HAVICK, by de Ganse-Merct, 1649.

De vier Burgemeesters van dit Iaer zijn

GERBRAND CLAESZ. PANCRAS President.
ANTONII OETGES VAN WAVEREN.
ANDRIES BICKER, ende
PIETER HASSELAER.

De President Burghemeester vraecht, eerst, de Burgemeester die naest hem sit, dan de volgende, dan de laetste Burgemeester, dan de oudste ofte eerste Vroedschap, syn yders advys advolcht:

I. BVRG. OETGES.

MYN HEEREN. Wat aengaet de West-Indische Compagnie, my dunct dat het afgaen van haer, alhier in dese Stadt de Neeringe, Coophandel ende Scheeps-reederye, oock doet af-gaen: want ick placht selfs dickmael 700 of 800 Ossen aen haer te verkoopen, en nu hebbense niet een stuyver om een te koopen, en ick sou niet geern borgen: behalven datter noch menich Negotiant ende Coopman bedurven sal worden door banckeroeten die gewisselick, so geseyt wort, sullen moeten volgen, indien de Compag. niet gemainteneert en wordt, ende 't is oock te vreesen, hoe licht men het oock wil op-nemen, dat het Grau eens mocht op de been komen, ende haer aen d'een of d'ander Burghemeester dieder geen schult in heeft vergrypen: want het schynt ende men roept het heele Landt deur op de qua wille van dese Stadt, soo dat icker groote swarigheyt in sie, met ons soo te kanten tegen de heele regeringe, ende dat wy ons niet laten bewegen, door 't gekarm van so veel bedructe ende onnosele Wesen, Weduwen, ende andere eenvoudige menschen, die haer gelt aen de West-Ind. Comp. hebben ghegeven: yder van ons sou oock van d'een

of d'ander droncken hooft ende onverlaet van Matroos of Soldaet van die overcomen, ende niet betaelt wordē, na't leven konnen ſtaen, of ſo teyckenen dat het ons alle ons leven ſou heugen, ende dan ſou een hondt ons ghebeten hebben: ende als ick my oock wel bedencke, waerom ſullen wy de Comp. laten verloren gaen? ſy is altoos neffens de Ooſt-Ind. Comp. gheoordeelt een van de beſten ſenuwen van onſen ſtaet te zijn, ende is altoos dienſtich voor de Negotie ende Scheepsvaert, daer 't welvaren van deſe Stadt in beſtaet, ſoo dat ick voor myn advys de ſelve ſou by alle middelen helpen, ende poogen te herſtellen.

II. BURG. BICKER.

Myn Heeren. Indien ick eenichſints dachte dat de Weſt-Ind. Comp. te ſalveren was, ick volger 't advys van den Heer *van Waveren*; maer alſoſe verloren is, ſo kan ick niet bevroeden datter yets goets af komen ſal, ende ſal al 't gelt in't water geſmeten zijn, datmen daer aen ſal beſteden, ic heb't lang te vooren ſien komen, dat het ſo ſou uytvallen, na dat huyshouden koſt het anders niet gebeurē, ſo veel kamers, ſo veel pack-huyſen, ſo veel Bewinthebbers, Boechouders, Dienaers ende gerit, alſſer aen yder Camer was, gaven genoech te kennen wat eynde van die Comp. ſou worden: de Camers bedrogen malkander ruyten ende ſtalen tegen malkanderen, die maer koſt ende dorſt, vviert rijck, en de Comp. arm: laet de Brabanders ende Walen nu eens ſiē wat Baronnien ſy daer uyt ſullen halen. Het Recif hou ick al verloren, ſo de Portegieſſe vloot maer uyt is, ende dienvolgende iſt met de reſt gedaen. Sulcx datmen myns oordeels nae Vranckrijck niet en behoeft te gaen om aldaer een Middelaer tuſſchē Portegael en de Comp. te ſoecken, oock houde ick het daer voor, als de Comp. al in macht was om te konnen beſtaen, dat Vranckrijck deſen ſtaet noch de Weſt-Ind. Comp. yets goets is gunnende, Ick meene, als ic Vranckrijck ſegge, de regeringe van den Cardinael ende de ſijne, die doch het welvaren d'eenigheyt

heyt ende de ruſte in Vranckrijck ſelfs niet ſeer en ſoecken, alhoevvel de Staten des Rijcx wel van herten wenſchen, dat de ſchamele Gemeente ſo tyrannelijck niet en wierde uytgeput, alſſe nu doet, ende dat ſy oock geerne den Vrede ſo wel ſagen, als wy, ſo dat ick ſelfs noyt en hebbe konnen geloven dat van Vrancrijc yets goets voor de Weſt-Ind. C. ſou comen konnẽ: 'tis beter dat alles verkocht wort ende yder vare daer 't hem luſt, de Negotie moet open ſtaen, ende niet bedwongen zijn, ooc ſyn de Comp. van Negotiẽ, halve monopolien, 't is de Bewinthebbers eygen ſchult, waerom hebbenſe niet beter toegeſien, ſy zijn genoech gewaerſchout van der Portugyſen complot ende verraet, maer die Compeers, wouden dat alleen regeren, laet nu eens ſien, watte mannen het zijn: veel beter iſt, datmen let hoe het met alle de alliantien tuſſchen onſe nabueren ſtaet, dat wy daer een wakend ooge op hebben, ende dat wy de handelinge tuſſchen Vranckrijck ende Spangnie niet laten loopen dryven, of wy daer in niet geintreſſeert en waren, gelijck deſen Staet wel een groote misſlach gehadt heeft, dat ſy van Munſter gegaen is, dan ſou ſy alleſins kennis afgehadt hebben, ende als middelaer verſocht geworden zijn, daerſe nu alleſints uytgheſloten blijft, een overgroote misſlach ſegge ick noch eens: ghelijck het oock noch is, dat wy van deſe Stadtswegen, niet beter en letten op de negotie in Ooſtẽ, daer yder van onſe nabueren ſo na loert, ende ons de ſelve ſoo geerne onttrecken ſou, ende daer nae trachten, de ordinaris Ambaſſade nae Spaengien ende Vranckrijck dient oock gevordert te worden, alſoo het ſeer ſchadelijck is, dat van wegen deſen Staet niemant daer en is, ende alſomen wel ſiet, dat alle de andere Leden, ja heel Hollant ſelfs, de perſoon van den Penſionaris Boreel, door ſyn ongeſchicte hooge demandes die hy doet niets te wel gheſticht zijn, ſoo ſou ick verſtaen datmen hem aenſegge, dat hy reſolvere, op den geſtelden voet te gaen, want alſo ons bericht wort van ter zijden af, ſoo wilde hy albereyts wel ſelfs,

 dat

dat by de Staet wat meerder ernst daer toegebragt werde, op dat hy een goede occasie sou hebben, om sich te ontlasten, van eenige swarе goederen, ende andere sakẽ, die niet willen geseydt zijn, ende daer mede soude ick de Heeren ghelasten die weder na den Haech sullen gaen.

III. *Burg. Hasselaer.* Ick sal my daer oock mede confirmeren, om kortsheyt wille, aen de West-Ind. Comp. is doch geen salf meer te strijcken, beter dat yder een vaert, na Angola, St. Tomè, ende Brasil, die wil, laet nu eens sien wat de crijters gewonnen hebben, 't zijn maer een hoop *Kerckulen* dieder aen vast zijn, ende die het spit inde as gewent hebben, 't is oock niemant meer als die van Zeelandt selfs te wyten, dat de Comp. verloren is, hadden sy eerder inde Vrede ghe-consenteert, dan soumen van s'Lantswegẽ eerder bequaem geweest zijn, dat secours van de 6000 man na Brasil te senden maer sy hebben altoos dwars tegen Hollant aengewilt, ende nu sietmen watse gedaen hebben gehadt, met den handel te sluyten, ende niet te willen dat yder een daer sou varen, ende brengen sijn eygen goet, dan haddender luyden uyt dit landt na toegewilt, ende die souden daer al vast genestelt ende ge-wortelt gheweest zijn, ende daer souden sy haer op hebben mogen betrout hebben, ende op de Portegysen niet, hadden sy al het Lant voor 10 of 20 jaren om niet, op een kleyne re-cognitie uytgegeven, sy waren wel baes van de Portugysen gebleven, en hadmen dat secoers van de 6000 man na Brasil gesonden, eer de Vrede gesloten hadde gheweest, men sou noch inde oorloch moeten wesen ende ghebleven hebben, ende de Zeeuwen souden den Vrede niet ghewilt hebben, sulcx dat het verlies van de West-Ind. C. het behoudt van de Vrede is, en als het ernst wil zijn, ende de Portugies niet wel en wil, wy konnen het wel weer winnen.

IV. *Burg. Pancras.* Wel myn Heeren wat sal ick seggen, de West-Ind. C. die is in een swaer pack, myn oudste Soon, die heeft my geseydt, kyck hy comt veel by geselschap ende ree-

deryen,

deryen,datmen onder de Coopluy seyd,dat den ondergancк van de Comp. is den onderganck van 't Landt ende van de Stadt,ende als de Burgemiesters maer wilden , datter wel hondert tonne gouds aen goet meer inde Stadt soude zijn, in een uyre tijdts,als Burgem. wilden, ende datter een generale blydschap sou komen over de heele Stadt , en als het de Heeren soo verstaen konden , ick sou mede wel een vriend vande Comp. zijn willen , by gevolch van andere stemmen, andersins sou ick oock van advys zijn met Burg. Bicker,alsset te laet sou zijn, en datmen goet geldt na quaet gelt sou werpen , maer om datter so veel bedructe ende arme menschen aen vast zijn,so sou ick de Comp. ooc helpen, maer volgens 't advys van Burgem. Bicker,wil ick seggen, van advys wesen datmen noch een proef doen sou,van een vloot Schepen,en met den Pensenaris Boreel oock te spreken , of hy gaen wil, of niet,ende sou oock meenen , volgens 't advys van Burg. Bicker,dat hy hoord te vertrecken,hoe eer hoe liever, want dan soumẽ noch binnen dit Iaer,een angder Pensenaris ende Bewinthebber konnen maken , hoe eer hoe liever noch in dit jaer eer ick of gingh te winter.

V. *Symon Verdoes.* Ick heb so dickmaels myn Heeren getoont,ende geadviseert hoe het werck van de West-Ind. C. by my leyd, en ick ben van Burg. Hasselaer onlangs daerom so qualijc toegesproken ende bejegent,dat het my niet meer en lust, soo geroskamt te werden, ende oversulcx oock den Raedt daer mede niet langer sal ophouden, maer alleenlijck dit noch daer by seggen ende besluyten,datter geen bondige noch waerschynlijcke redenen zijn,waeromme men de C. so schandelick, so aenstootelick, ende so troulooslick soude verlaten,ende seggen datmen met de gherequireerde macht van 't Landt, behoorde te toonen wat ongelijck desen Staet geschiet,en dat wy noch macht ende courage genoech hebben,om een rechtveerdige sake tegẽ den Co. van Portugaels verradisch geweldt ende overlast te durven staende houden,

ende

ende van Godt den Heere den zegen daer af verwachten.

VI. *Doct. Tulp.* Myn Heeren, Ick hebbe wel ghelesen dat een kint dat van sijn jeucht aen stom gheweest zijnde, doch siende syn Vader in doodts noode van vermoordt te sullen worden, door de innerlijcke liefde, ende benautheyt van sijn gemoet, de banden ende span-aderen so beweecht ontspron-gen ende los geworden zijn, dat het kindt begon te spreken ende om hulp voor sijn Vader te roepen, even so, dunct my, sou het my nu ooc wel gebeuren, nu ick hoore so lichtveer-dich stellen het uyt ende tot niet laten gaen, de saecke van de West Ind. Comp. want isser oyt by myn leven een sware sa-ke in desen Rade geventileert, so is het nu dese, nu segge ick, nu wy eerst in Vrede gekomen zijn, so tastelijck beginnen te toonen, dat wy noch vrede konnen verdragen, noch weten te winnen, noch 't gewonnē bewaren: 't Is immer die Comp. myn Heeren, die so onlangs so befaemt, soo machtich ghe-weest ende so treffelijcke dingen gedaen heeft, die den Con. van Spaeng. aen de herd-ader geraect heeft, jae vry wat meer als de Oost-Ind. Comp. tot den vrede gedwongen heeft, 't is die Comp. daer hy voor desen soo seer voor vreesende, het eerste 12 Jarich bestand gemaect heeft, om de selve doen te beletten, gelijck het oock dede: 't is die Comp. die by den onverstersflijcken roem van onse Voorzaten, ende eenighe voorsittende Heeren hier noch present, daer ick selfs alhoe-wel onweerdich een af ben, die hier geseten, beleeft, ende met myn oogen gesien hebbe, hoe yverich men was, om de selve voort te setten, ende yder een te noodigen, op de voor-deelinge conditien die het Landt daer by dede, ende voorts by handschrift ende zeghel met openbaer Octroy aen haere goede ende getrouwe Ondersaten ghebeden heeft, dat yder daer in sijn Capitael sou willen hazarderen ende inteycke-nen: Ende 't is de selve Comp. myn Heeren, die inden Jaere 1629 als men den brandt van den oorloge ende Spaensche wapenen hier uyt dese Stadt, ende van uwe spitsen sach op-gaen,

gaen en alles datelijck ende vrywillich by-geset heeft, dat sy doenmaels eenichsints in handen hadde, jae die haer eygen victorien ende conquesten, achter rugge liet ende versuymde, in den apparenten noot ende de swarigheyt van het Land te onderstutten, ende voor overval ende s'vyants macht, die in 't hertgen van desen staet doorgebroken was te bewaren, ende wie en weet niet wat vloeck, wat laster, ende wat schelden men haer oock, ende dat met over groote reden soude nagegeven hebben, indien sy toens oock, als de vyandt hier by na als voor de poorten vvas, voor gestelt hadde, eerst een beschryvinge van alle de Camers te doen, ofte een voorslach om aen de Con. van Vranckrijck een besendinge te doen, om tusschen beyden te komen, ende 't goede-mansschap tusschen Sp. ende ons te dienē, als men nu met de Comp. na een schendich ende verdrietich wachten, fleuren, ende al vvillens opgesocht tijdt verlies tusschen den Con. van Port. ende haer wil in 't werck stellen, jae indien de selfde Comp. doen oock, in dien uyttersten nood van 't Landt, hadde willen bedingen, of vrydom van Convoyen, ende Tollen, eer sy haer Crijgsvolck, haer Matroosen, haer gelt, geschut ende alles wat men van haer konde leenen, of eenige andere oneerlijcke ende 't heele Landt schadelijcke conditie, gelijck men nu van de Comp. met het open stellen van den handel op Guinea, durft voor stellen, ende eysschen, ende 't is eyntelijck die Comp. die, so sy in 't midden van hare victorien, so waren gehanthaeft geweest, en so wel ghesien by die van de Regeringe, als wel behooret hadde, men hadde voorwaer wel andere effecten daer af gesien, ende daer door meer geluck, eere, ende reputatie aen desen Staet, meer Negotie ende welvaert aen dese Stadt, ende vele eerlijcke familien soo door 't geheele Landt, als voornementlijck oock in dese Stadt in meerder rijckdom ende middelen staende gebleven, maer in placts gesocht hebben, ende ghetracht de Comp. te styven ende te stutten, so heeftmen van hier, haer altoos tegen ge-

gaen ende onderdruct of veracht, ende alhoewel ick wel kan bevroeden ende wete dat sommige van de eerste Bewindthebberen wat oorsaecks hebben ghegeven van misnoegen, vermits sy niet als personen tot Bewinthebbers voor en stelden, die de Heeren Burgem. onaengenaem waren, ende alle Heeren die van het Stadthuys waren, fortselijck uythielden, so moeste dat voorwaer, niet aen de Comp. selfs, daer doch veel onschuldige in zijn, geweten noch verhaelt of ghewroken geworden hebben, maer aen die persoonen (alsmen de menschelijcke passie dan immer so veel hadde willen toegeven) die daer oorsake af waren, ende gedacht ende gewacht op beter occasie, bedencken dat het welvaert van 't gemeen ende van de Stadt, die noyt en sterft, behoorde 't beste doelwit geweest te zijn om na te trachten, ende dat sulcke ontydige driften van particulieren, die oft af-sterven moeten, of beter onderrecht konnen worden, van selfs wel doot lopen ende te niet komen souden: maer dat is nu te laet, ende al geleden, het werck opgenomen so als het nu leyd, segh ick, dat het ontrouwelijck gedaen is, so wy so al willens doch quansuys by opghesmucte ende bedecte lagen dese Comp. laten vervallen, ende te niette komen, ende dat Godt de Heere aen ons t'huys sal wreecken, dat wy dat opgegane licht des waerachtigen Euangel. so laten smoren, ende sticken, alleen door een opghenomene verkeerde haet, ende lust van weerwraeck: dat wy ons woort so troulooselijck breecken ende niet en houden, noch aen onse eygene Ingesetene, noch aen die heydensche Coningen ende menschen daer wy alliantie ende verbondt mede gemaeckt hebben, ende die wy nu soo schendich verlaten, ende ten proye gheven, aen die wreede ende wraecgierige Portugyse natie, welckers tyrannich jock sy so gewillich hebben afgesmetē, door ons daer toe de voet gegeven ende gelockt zijn: Jae ick segge noch, dat wy ons aen alle onse nabuerige Coningen ende Princen ten toone stellen, dat wy noch verstandt of wijsheyt en hebben, om ons eygen

eygen voordeel te konnen afmeten:ende ons daer af dienen, want het is te uyttermaten deftige ende schoone conqueste, die 't besit heeft van 't Landt van Brasil, een gesonde lucht, goet climaet, daer ons volck wel kan woonen, ende voorttelen; daermen ten eersten vele dingen van de milde nature heeft, ende met lichte moeyte te bekomen zijn, die hier wel diere comen te staen, den dranck namentlijck, de huysingh, veel vis ende andere eetwaren, die alle aldaer in tijde van vrede als om niet bykans te krygen zijn: ick geswyge, de korte ende gemackelijcke vaert, driemael 's Jaers gaen ende driemaels komen, niet derwaerts te brengen, als daer hier te lande al yets aen verdient is ende door de handen gegaen heeft, gelijck lynwaet, wollewerck, ende diergelicke andere Coopmanschappen hier eerst al twee of driemael gevent, daermen in tegendeel niet van daen brengt als goede waren die hier te lande verarbeydt, ende versonden worden, datelijck aen de marct gebracht, ende altoos versletē of geconsumeert worden, ende wat heeft in tegendeele de Oost-Ind. Comp. tegen dese voordeelen: voorwaer niet dat daer tegen is te vergelijcken, ende wat sal die selve Comp. oock van so een noch machtiger nabuer, als de Con. van Port. met al dese conquesten van de West-Ind. C. verrijct sal zijn, te verwachten hebben? niet als gelijck verraet: want ick denck niet, dat yemant in 't gantsche landt, maer de minste kennisse van saken ende eenich oordeel hebben, geloven sal, dat alle dit verraet, buyten des Con. voor-weten, ende beleyt geschiet is, en kan hy, dat hy in Oost-Ind. ons ghelijcke tour sal spelen: die anders gelooft is bedrogen, ende wil het al willens zijn. Maer men segt de Comp. heeft het Landt so veel gekost dat het schand is; genomen het was also, waerom is sy ingestelt ende 't landt sich verbonden, gelijck het landt in tegendeel sijn voordeel afgenoten heeft ende noch meer sou doē, als het de Comp. wel gong: maer wat baet het, ofmen seyd dat de Comp. veel gekost heeft, ende men is aen de selve noch veel meer tonnen

 nen

nen gouts schuldich, van beloofde subsidien : ende al het gene datmen haer nu eenige Jaren herwaerts ghedaen heeft, is soo al willens ten ontijde gesonden gheweest, datmen voor s'handts wel merckte ende sach dat het vergeesse kosten waren: maer laet de handt eens te degen over 'thert geleyt worden, ende haer tijdelijck bygestaen, ende 't verraet ende schade by de Portugiesen aen ons ghedaen, eens tegen gaen ende hem oock so wel als den Coninck van Den. anno 1645 onse macht te water eens laten beproeven, ende sijn Kusten besoecken, hy sal wel een ander regifter trecken, ende 'tonwelдichde moeten weder geven. Indien men met den Con. van Spaeng. voor desen Treves gemaeckt hadde, men soude ghemeent hebben, een goede saecke gedaen te hebben, al hadse voor dertich ja vijftich Jaeren bedongen gheworden, ende nochtans heeftmen door 't verduren, ende op 't aenmanen, van dien onverganckelijcker ende ho.lo. memorie Syn Ho. den Heer Pr. van Orangen, noch een Jaertjen op een Jaertjen, de handt inde beurs gesteken, ende inden oorloge gebleven, het welck onse palen oock sedert so heeft uytgeset, soo veel Steden doen winnen, ende onsen roem ende macht by alle Coningen so onsiggelijck gemaeckt, dat het ons gebaert heeft die glorieuse Vrede, die wy, in spijt van die 't benyden, hebben gesloten. Laet ons dan oock volgen den goeden yver ende de genegentheyt van alle de andere Leden in Hollant, jae van de meeste int generael, ende 't sal maer met eens suer te sien, by den Portugies gedaen wesen, jae ick durf my versekeren, so dese vergaderinge van dage wil besluyten, ende daer by blyven, namentlick, of door de rechtveerdige wapenen, van Godt de Heere de uytkomst te verwachten, of de voorgestelde ende van de Portug. overgenomene conditien van accoort, voor de West-Ind. C. te bedingen, dat hy eer 14 dagen wel andere tael sal houden, ende somen maer tot een armeren kome, van die 24 schepen, ende assistentie van secours aen de Comp. geve, het behoorlijcke ackoort sal aengaen,

gaen,ende wel haest getroffen worden, ja gelooftmen dat hy van nu af, daer toe al gelast is, al seydt desen Ambass. dat sijn Con. het niet sou konnen presteren, om dat sijn Gemeenten het niet en souden willen toelaten : met welcke sotte antwoort sich niemandt en behoort te laten paeyen, als zijnde maer om met de Staet te spotten, bygebracht : maer laet ons eens de tanden toonen, hy sal wel datelijck te borde komen, daer hy nu uyt dese twee-spalt ende ghedurich vruchteloos scheyden van de vergaderinge van Hollant sijn meesters profijt is soeckende, ende onse swackheyt kennen, laet ons dan eenmael door 't beweechlijck jammeren, van soo veel duysenden beschadichde menschen, eene troostelijcke, ende onser Voor-ouderen aert smakende mannelijcke resolutie nemen, ende 't gene ons met trouloosheyt ende verraet is ontnomen, met de rechtveerdighe wapenen weder trachten te winnen, ende Godt de Heere bidden om een ghenadige uytkomste, ende men sal sien, hoe de aensichten van alle uwe trouwe ende gehoorsame Ondersaten sullen verblyt wesen, juychen ende met alle ootmoet ende eerbiedigheyt met gebogen knien van dē hemel het besluyt des selfs verwachten, U mijn Heeren die de eer hebt van Burgemeesters voor desen Jare te zijn, op hare handen dragen, ende alle teyckenen uan ootmoedt van eere ende respect bewijsen, laet ons het vorder verlies ende ruyneren van so veel noch staende familien ende herten die door hope gevoet wordē, voorcomen: ende laet ons maer een exempel nemen, aen 't rijsen van de actien onlangs geschiet, op de hope van een goede resolutie ende men sal datelijck sien hoe yder capitael in korten tijdt driemael ende meer sal beter worden, als 't nu is, soomen in desen Raedt maer een goede ende vaste, sonder weder te kreucken resolutie wil nemen, en hoe kan dat oock langer sonder grove ende tastelijcke schande, ende ontdeckinge van eygenwraeckgierigheyt opgehouden, ende tegen gesproken worden, daer dese Stadt immer niet mach klagen, van ar-

 moede

moede ende onvermeugen, alsoo het dagelijcx in yders oogen is, wat sware ende kostelijcke wercken worden aengenomen, ende wat assistentien van gelden aen vreemde Potentaten worden gedaen, ende daer wy immer soo wel als andere Steden als noch door Godes zegen de middelen ende macht hebben, om dat te konnen doen, wat sal ons dan schorten, by die goede voorgaende steden onse stemme, van een vast ende onverandelijc krachtige bystand aen de Comp. te doen, te voegen, ende daer mede 't gewicht van de gantsche vergaderinge van Hollandt te doen hellen, die handen slaen, aen so vervallene sake van de West-Ind. Comp.

VII. *Burg. Geelvinck.* Ick, mijn Heeren, ick ben van advys met de Heeren Burgem. ende datter aen de West-Ind. C. geen helpen en is, ende dat het beter is datmen hoe eer hoe liever, accordere van de kust van Geneen wil ick seggen, om alles open te stellen, op dat een yegelijck mach varen daer hy wil, 't is doch met de Comp. edaen, ick sou de kust van Geneen open stellen, voor yder een, en datmen seyt dat de Stadt van Amsterdam alleen singelier is, dat is niet so, die Burgem. van Schiedam die der een schip met harinck en touwerck na toe heeft, die seyt oock, dat hy niet verstaen kan, datmen de Portugies, so den oorloch sou aen doen, op sijn kust, maer in Brasil, dat is een aer werck, seyd hy, en ick ben oock van advys als Burg. Bicker, en datmen de kust van Genee datelijck open stelle.

VIII. *Burg. Schaep.* absent inden Hage inde Stat. Gener.

IX. *Burg. Willem Backer.* absent inden Hage in Gec. Rad.

Verte.

X. *d' Heer Symon de Ryck.* Ja wel mijn Heeren, soumen nu weer dus drae in een oorloch komen, en wy zijnder noch qualijck uyt, my dunct ick ben een man van 84 Jaren, en heb den oorloch al langer gesien, als veel van de Heeren alhier, ende weet beter wat den oorloch in heeft, en ick heb noyt sin ghehadt in dat werck van de combinatie, 't en kost niet deu-

deugen en had ick inden slach van Ingelmunster niet sulcken snellen paerdt gehadt, dat ick het ontreden hadde, ick sou so lang den oorloch niet gehanteert gehadt hebben, ick heb al die oude Cornels al ghekent, Ryhoven de Gouverneur van Bergen, en ick hebbe dickmael neffens menkaers zy geseten, en Ruyckhaver en Helling, die hier binnen, noch daer 't Bierdragers huysgen staet, wierden doot estecken, die heb ick soo wel ekent, of wy broers waren, 't en is soo met de krijch niet te doen, daer moet te veel toe, en oude Soldaten moetender zijn, en geoeffent volck. Ick heb te lang met de Soldaten om gegaen terwijl ick Commissaris geweest ben van de monstering, nu lust het my niet, om een jaer levens 10 of 12 dat ick noch heb te leven voor al mijn dienst aen de Stadt gedaen, dat sou ick wel in stilte als Bewinthebber willen afleven, en gelijck de Heer Burg. Bicker wel seyt, de Comp. van West-Ind. is niet te helpen.

XI. *d'Heer Huydekoper*. Ick sou oock meenen, mijn Heeren, dat het met de Comp. gaen sal, gelijck ick dickwils met mijn Neef Theuling, tegen Cosyn Spex geseyt hebbe, als wy samen na Goudestein gingen, of so na de Bild, daer hebbe ick nu twee hof-steden, heel fraeytjes beplant, dat de combinatie, noch de doot van de West-Ind. C. sou zijn, want dat die niet inde man en woud, en dat de Heer Bicker sijn leven daer niet toe verstaen soude, om datmen wel sach waerom het te doen was, vvant als de West-Ind. C. in Brasil vast was, datse dan lichtelijck met binnen schepen, gelijcker veel Revieren en kreken door 't landt lopen, aldaer een bequaem trec-padt souden konnen maken, of een overtoom so als Mons. Vincbooms den Architect, eerst op 't papier souwen afteyckenen ende so inde Zuyd-zee comen, om so van achteren in Oost-Indien te comen, ende die vaert heel bedorvē hebben: want aldaer de West Ind. C. begint te nestelen, daer heb ick vvel dickwils opgelet, dat daer alles bedorven wort, ende voorts sal ick mijn confirmeren met 't gene dat d'Heer Burg. Bicker

heeft

heeft geseyt,niet twijffelende of hy sal oud-Burgem. blyven, of andersins met het advys van de Burg. d'Heer van Waverẽ.

XII. *d'Heer Ian Corneliß. Vlooswyck.* Heer Burg. de West-Ind. Comp. is niet te helpen,de burgery is moe en mad van geven, 't schatten en schere sou nimmer een end wesen, ick hebbe te nacht te Cortehoef eweest op mijn hofstede,de turf gelt geen gelt, 't is schanct datmen weer van geven sou praten, ic moet daer te Woerden ooc van de Erffenisse van mijn Gerrit breur so veel geven, advys van Burgem. Bicker, of et Langt most gelt opnemen tegen de penning 16.

XIII. *d'Heer Hendrick Dircß. Spiegel.* Mijn Heeren,als ick bedenck en met ernst overweech hoe schendich dat de W. Ind. C. van de Portugysen bedrogen is, ende dat den roem en luyster van het heele landt daer door verduystert sal worden,ende alle Potentaten de wegh worden gewesen ende de mont waterich gemaect hoe wy in't best van de Vrede,ende inde gewenste ruste,door partiaelsheyt ende tweedracht die men altoos inde Staet,ende tusschen stadt ende stadt sal konnen zayen, konnen worden t'ondergebracht en geconsidereert oock dat de schade hier in dese stadt door die schelmse verraderye van Port. van ons, selfs die hier tegenwoordich zijn, 'tsy aen Ouders,Broeders,of Bloetvrienden op't hoogste is rakende,ende noch meer luyden nu noch met hope staende, hier na sal doen breecken ende t'ondergaen, ende dat de West-Ind. C. gewisselijck hier aen een groote welvaert inde stadt brachte, datmen nu alreets siet verminderen,soo dunct my ooc,en om de wel gededuceerde redenen van den Heer Tulp,datmen de behulpelijcke hant aen de West Ind.C. met alle ernst behoorde te slaen, ende met den spoedichsten met alle de andere Leden,dencken op een vigoureux secours,ende bestante macht van schepen op de kuste van Portugael te senden,ende voor alle de werelt,door een manifeste, bekent te maken, de wettigheyt van onse wapenen, ende het listich beleyt van de Portug. ende also ick doch uyt de advysen van

de

de voorsittende Heeren, die van contrarie gevoelen zijn, niet hebbe hooren seggen noch bybrengen, eenige redenen of sy sijn genoechsaem ende beter wederleydt by de Heer Tulp, so sal ick my met des selfs advys by desen confirmeren.

XIV. *d'Heer Cock.* Als ick de waerheyt sal seggen, mijn Heeren, 't is al vry wat guyte werck met de Portugies, alsser niemant wyser was als ick, ick sou hem oock al, op sen Cornelis sprekende, moeten moris leeren, en spee Jan eens op sijn Kusten gaen besoecken, maer ick soude niet verstaen te langden, die schelmen sijn te erch, se keunen daer al de hasepaetges, ende ongs volck als het de schrick eens in 't lijf het, ick siet altewel as ic altemet savons de rongde doe, je keunse niet aen de man krygen, alsse iens verveert emaeckt sinnen: en voorts met het advys van Burgemester Graef.

XV. *d'Heer Burg. Valckenier.* absent.

XVI. *d'Heer Burg. Bas.* Ia vvel myn Heeren ick vveet de noodt van de Comp. en komter gien hulp, so isse verloren: en dan is het landt een van sijn armen oock verloren, en of 't dan vvel emaeckt sel zijn, vveet ick niet, daerom sou ick verstaen dat de Comp. geholpen moet vvorden.

XVII. *d'Heer Gerrit Schaep Pietersz.* absend in Zeelant inde Admeral.

XVIII. *d'Heer Elbert Pater.* Myn Heeren Burg. belieft myn niet te dragen, ick ben Bevvinthebber selfs, ick vvou vvel dat alle dingen vvel vvaren, ende dat de Heeren malkanderen verstonden, ick ben belo goet voor de Comp.

XIX. *d'Heer Ioris Backer.* Ick kan niet anders sien of de Comp. van VVest-Ind. is seer schendich van de Con. van Port. bedrogen, ende alhoevvel het verre gecomen is, met haer verloop, so dunckt my isser noch vvel redres aen, ende helpen, mits datmen het eernstich ende spoedelijck by de handt neme, ende of den Ambassad. al schoon vveder quam met presentatien ende ghenegentheyt van te vvillen handelen, daerom niet af-laten, maer op het spoedichste so veel schepen tot 24 van de bequaemste tot dat vverck, ghereet maecken, ende met den degen inde vuyst accorderen, vvant men heeft gedurich gesien, dat soo haest allser een scherpe resolutie by de Prot. van Hollant, heeft schynen te vvillen vallen, dat hy altoos beter koop gegeven heeft, ende dunckt my dat dese Stadt voor al, tot alle expeditie te vvater behoorde te inclineren, om het

leven

leven inde Negotie, die daer aen vast is, ende om dat de luyster van dese Stadt is gekomen ende tot noch toe aengegroeyet, ende staende gebleven, door den Coophandel ende Scheepsvaert.

XX. *d'Heer Cornelis Iacobsz. VVayer.* Mijn dunct oock mijn Heeren als ick na de conscientie sal spreken, datmen de Comp. niet behoorde so te verlaten, ick sou verstaen datmense sou helpen.

XXI. *d Heer Franck vander Meer.* Mijn Heeren 't is noch tijt, en men kan de Comp. helpen soo de Heeren Burg. maer en belieft, ick sou de verraderie van den Con. van Port. niet konnen verdragen, de Staet van 't Landt isser aengelegen.

XXII. *d'Heer Burg. Graef.* Mijn Heeren, de ontsteltenisse ende bedroefstheyt van de meeste Burgers ende Cooplayden, is seer groot in dese Stadt, over de schade die yder lijd, of selfs, of sijne Vrienden, door den slimmen handel van die lose Portug. en alsoo het dickvvils een versoetinge ende lijdsaemheyt over geleden schade veroorsaeckt het herdencken ende hopen van vveder te sullen vvinnen, so soude ick my oock seer geerne voegen by de opinie van die Heeren, die meinen, datmen door de vvapenen moet trachten vveder te crygen, dat met schoone vvoorden niet en sal becomen vvorden, ja al condemen praten, gelijck Brugman, so as ons spreeck-vvoort seydt: vvant also desen staet dit gebreck heeft, dat hy in vvat te veel hoofden bestaende, vvat te langhsaem, ende vvat te seer doorluchtich ende open is, daer de vreemde Ministers van andere Coningen dat geen slechte quidams en zijn tot haer gerief ende genoegen vvel konnẽ inkijcken, so en kan ic niet bevroen dat met schyn te maken, hy als de mossen en spreeuvven met een moloch uyt de karsse-boomen gevveert vvorden, desen Staet veel sal te vvillen vvesen, derhalven so sal een harder reden voor die broeders moeten gesproken, en sy luyden meer met het *Ius Canonicum*, als het *Ius Civile* bejegent moeten vvorden, om dan niet vveder een vverck ten halven te doen, soo sou ick van advys zijn, sonder vertragen, ja op 't spoedichste te doen equiveren ende ter Zee brengen uyt den naem ende tot last van de Generalit. 24 kloecke schepen van oorloge, ende om de meerder spoet ende acceleratie van t vverck, de selve verdeelen over de respective Admiraliteyten, ende de Camers van de Comp. daer in elck sijn portie so van schepen als contante penningen by de Generaliteyt te negotieren sal vvorden geassigneert, om in aller yl toe te maken, ende om te toonen dat het desen Staet te degen ernst is, so soude ick van advys noch daerenboven zijn, datmen noch 10 bequame schepen als vooren, oock by de Colleg.

van

van de General. of Cameren van deComp.daer het beſt ende ſpoedigſt ſou konnen vallen, tot ſecours van de voorgaende ſou gereet houden of het eerſte exploit ſo niet en wierde gezegent, alsmen wel is verhopende, om alſo doende, te toonen dat by deſe ſtadt noch kleynmoedigheyt, veel min die gepreſumeerde quade wille is, die op eenige Heeren Regenten van deſe ſtadt, ſo men hoort ende in verſcheyden blauwe boexkens gedruct ſiet, gepreſumeert ende ſo ick wil hopen haer A. ten onrechte nageduyt wort; ende de klagende Gemeinte, die voorwaer ſeer ontſtelt is, door het verlies, dat op klaer bedroch, ende om het ſelve met ſijn rechte couleur af te malen, met loutere verraderie gebrouwen ende vermengt is geweeſt, weder ſo doende in ruſte te brengen: 't is geen wijsheyt in ſodanige regeringe als de onſe is, al heeftmen al het grootſte gelijck, des al vry wat Neen, altoos ende ſteets ſtijf ende pal op ſijn wil ende voornemẽ te blyven ſtaen alle Leden ſijn ſelfs in ſwaerwichtiſte poincten ende diſcrepantien, d'een of d'ander tijt, of door de noodt of door groot verſoec ende aenhouden van de andere Leden niet altoos by haer opinie gebleven, ſelfs oock deſe ſtadt, is al vry wel gewoon van haer advys af te treden, ende een ſake heel anders te doen, als eerſt was voorgenomen, 't is oock conform deſe ſtadts wel hergebrachte privilegien, datmen moet merckelijck weſen: ende dat ſoude ick in deſe ſake oock doen, want de noot ende de hope van beterſchap is even groot: en dat is mijn advys.

XXIII. *d Heer VVillem Ruytenburch.* Abſent.

XXIV. *d'Heer Roelof Bicker Iacobſ.* Om dat het al gelt in't water geſmeten ſal zijn, datmen aen de VVeſt-Ind. C. te koſt leyt, ſoo ſou icker niet aen doen, 't ſijn een hoop kale bruyers, wel jae, ſy worden ghedurich gemaent ende geexecuteert, ſe dienden wel een arreſt rol alleen te hebben, ende voort alſt advys van Neef Andries Bicker.

XXV. *d'Heer VVitſen.* Mijn Heeren, ick ſoude de tijt vergeefs verquiſten, indien ick poochde yets meer by te doen, by 't gene ſeer wijſſelijck ende appoſite by d'Heer Graef ende Doctor Tulp is verhaelt, ſo dat ick my teenemael daer mede conſirmere.

XXVI *d'Heer Corn. de Vry.* Het ſelve, en al ben ick Bewinthebber van de Ooſt-Ind C. ſo dunct me ſou het ſond en ſchand zijn datmen de capetalen van ſo veel onnoſele en ſchamele VVeſen ende VVeduwen, ende ſo menich bedruct huyshouden van Godtſalige Predikanten ende Ouderlingen ende vrome Burgers, ſo ten inſtal ende verderf ſou maken daermen met een eenige goede reſolutie, datelijck de helft kan doen beter worden, en wat aengaet die binnevaert daer myn confrater Huydekoper

 koper

koper af ſpreeckt, dat moſt niet vveſen, ick ſou verſoecken datter Commiſſariſſen van de Ooſt-Ind. Comp. na toe ſouden geſonden vvorden, om inſpectie oculaer te nemen.

XXVII. *d'Heer Poll.* Ick ſegge alſo as Burg. Bicker ſeyt, 't ſijn maer een hoope van St. Stevens geuſen, ick kender noch al veel vande o teyckenaers, hebben ſy er gat ebrangt, ſe meugen op de blaren ſitten.

XXVIII. *d'Heer Gerrit Reinſt.* Mijn Heeren, om dat het ſpade is, ſo ſal ick den tijt meſnageren, ende verklare niet beters te konnen geadviſeert vvorden, als de Heer Burg. Graef gedaen heeft.

XXIX. *d'Heer Barent Schellinger.* Het ſelve, om kortsheyts vville.

XXX. *d'Heer Symon van Hoorn.* Het ſelve, in alles.

XXXI. *d'Heer Pieter Cloeck.* Daer is ſo veel en ſo vvel voor de ſvvacke ſtandt van de VVeſt-Ind. C. geſproken, dat ick de vergaderinge niet langer ſal ophouden, maer my in alles confirmeren, met 't gene aldaer favorabelſt daer voor geſproken is, alſoo het malligheyt is te dencken, datſe niet te helpen ſou zijn, Coningen, Staten ende Republ. laten geen dingen om de koſten, al dat ſy beſtevenen konnen, hoopen ſy te bezeylen, als die maxime by apparentie had moeten vvaer vveſen, vvy hadden hier niet geſeten.

XXXII. *d'Heer Cornelis van Dronckelaer.* Ick ſal my confirmeren met de bondichſte redenen ende de favorabelſte, die voor de VVeſt-Ind. C. zijn, my niet genoech konnende vervvonderen van de ſlechte redenen ter contrarie, ende inſonderheyt die het ſecoers van de Comp. vvillen binden, ende of toeſtaen, of achterhouden door inſicht ende verdienſte van perſonen, alſoo het ſelve behalven de impertinentie, noch is ſich ſelven tegen-ſpreken, ende een ghepretendeert quaet met erger te vvillen ſtraffen.

XXXIII. *d'Doctor Lambert Reynſt.* Ia mijn Heeren ick vveet hoe het inde Comp. gheſtelt is, al beter als veel andere, 't is niet te helpen, ick ſegh als myn Oom Andries Bicker.

XXXIV. *d'Heer Coenraet Burch*, abſent.

XXXV. *Iacob VVillemſ.* } beyde overleden.
XXXVVI. *Iacob Haring Caſpel.* }

Maeckende deſe alle de 36 Raeden.

Geextraheert uyt het natte reſoluti-boeck vande VVykamer, preſent alle de Heeren, Dempt. van Campen, preſident, Rendorp ende Haſſelaer aſſeſſores.

Quod atteſtor loco Secretarii
TRAIAN BOCCALINI.

